

Niet alleen naar huis na het z

Ontslag uit het ziekenhuis is geen feest als er thuis niemand op je wacht. Dan komen de vrijwilligers in actie.

tekst MARLOES DE MOOR
foto DINGENA MOL

Co Geense sorteert de medicijnen die hij straks moet innemen. 'Ach ja, het worden er steeds meer.' Achter hem vrijwilliger Ans van der Malen, die hem heeft begeleid vanwege

'Mevrouw Homan is jarig geweest!" De verpleegkundige vertelt het met een opgeruimde lach die korte metten maakt met ziekte en verval. Boven het strak opgemaakte ziekenhuisbed hangen kleurrijke slingers die, hoe goed bedoeld ook, de ziekenhuissfeer van koud licht en ernstig gezemoes maar deels kunnen wegnemen.

Mevrouw Homan (71) zit op de rand van het bed. Haar beige lange regenjas is tot bovenaan toe dichtgeknoopt. Naast haar staat een boodschappentas, waaruit een van papier gevouwen bloem steekt. "Van kennissen gehad," mompelt ze. Ze kreeg een stoma en verbleef daarom een week in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (OLVG), aan het Oosterpark.

Met vlugge halen heeft ze haar grijze haar gekamd, om straks weer te verschijnen in het schelle leven van alledag. Liever was ze nog even gebleven. De gedeelde nachtelijke geluiden, de sussende woorden van de verpleegster – ze geven een geborgenheid die ze thuis ontbeert. Daar is niemand die op haar wacht, de thuishulp uitgezonderd. Negen maanden geleden overleed haar

man. "Ik heb wel familieleden, maar die wonen te ver weg om me te halen. En ze zijn allemaal zelf ziek," zegt ze.

Toch hoeft mevrouw Homan niet helemaal alleen naar huis. In de deuropening staat Peter Nietvelt, een man in een donkergrijs ski-jack met gebleekte vlakken op de borst. Hij is vrijwilliger bij de Unie van Vrijwilligers (UVV) en zal Homan begeleiden op weg naar huis.

Zijn werk maakt deel uit van het project Ondersteuning bij ontslag, dat in september 2010 bij het OLVG van start ging. Dat houdt in dat vrijwilligers patiënten vergezellen naar hun huis, meeluisteren met de ontslagprocedure, de overdracht van medische papieren verzorgen, een praatje maken om de stress te verlichten en eventueel wat eerste boodschappen doen voor de patiënt.

Daar blijkt veel vraag naar te zijn. Nogal wat mensen zijn alleenstaand en eenzaam en hebben geen directe familie of kennissen om hen op te vangen na ontslag uit het ziekenhuis. Patiënten worden bovendien sneller ontslagen en vallen hierdoor eerder terug op zichzelf. Vrijwilligers van de UVV nemen deze kortdurende nazorg op zich. In 2011 kwamen 150 aanvragen bin-

nen. Het AMC gaat binnenkort ook werken met dit project.

Ans van der Malen heeft vanmorgen Co Geense (72) opgehaald bij de polikliniek urologie. Een robuuste verschijning met een wilde baard. Het is de vierde keer dat hij gebruikmaakt van een vrijwilliger van de UVV. Zijn nierstenen zijn zojuist vergruisd en hij heeft daarvoor een rustgevend middel en een plaatselijke verdoving gekregen. Omdat patiënten na zo'n behandeling vaak wat duizelig zijn, loopt Van der Malen met hem mee naar zijn woonboot, die in de Nieuwe Prinsengracht ligt.

Geense was zijn halve leven scheepstimmerman en zat op de grote vaart. Hij heeft dus een paar zeebenen waar je u tegen zegt. Toch houdt hij soms ineens in en wiegt zacht heen en weer. Hij haalt een pillendoosje uit de zak van zijn camouflagevest. Voor zijn hart. Al zegt

hij dat er niet bij. Kwalen doet hij af met 'ach ja'. Als ze zijn nierstenen zo nodig moeten vergruizen, ze doen maar. Wie de zee bij windkracht 10 kent, maakt zich niet druk om een paar nierstenen.

In de drukke Weesperstraat neemt hij het tamelijk roekeloze besluit over te steken op een punt waar dat eigenlijk niet kan. "Dit is geen oversteekplek hè," waarschuwt Van der Malen aarzelend. "Maakt niet uit," vindt Geense. Argeloos sjokt hij naar de overzijde, zonder enige notie te nemen van een auto die aanzienlijk snelheid voor hem moet minderen.

Aan zijn broekriem rammelt een forse sleutelbos. Zijn woonboot noemt hij 'een mooi hokkie'. Hij woont er al 45 jaar. "Als het mijn tijd is, gaat hij naar het IJ en mogen ze hem met een kruis erop laten zinken."

Maar het is zijn tijd nog niet. Zo veel is zeker als hij zich met verrassende lenigheid – 'Ik heb yoga gestudeerd' – op de houten vloer van zijn woonboot laat zakken. Hij wurmt zich in een kleermakerszit. Op de salontafel ligt een aantal pijpen tussen plastic inhaleerapparaten en medicijndoosjes. Zijn voorkeur gaat echter uit naar het inhaleren van de pijp.

'Ik heb wel familieleden, maar die zijn zelf ziek'